

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku (2002-2013) : rekonesans badawczy

Author: Maria Kycler

Citation style: Kycler Maria. (2018). Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku (2002-2013) : rekonesans badawczy. W: M. Kycler, D. Pawelec, B. Warzachowska (red.), „Biblioteki specjalistyczne Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” (S. 124-141). Katowice : Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku (2002–2013). Rekonesans badawczy

Jubileusz 50-lecia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jest okazją do przypomnienia historii i dorobku tworzących go jednostek, w tym podsumowania dotychczasowych dokonań bibliotek. Działalność Biblioteki w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku (BOD) jest już zamkniętą kartą w dziejach Uczelni. Tym bardziej celowe jest przedstawienie – w oparciu o metodę historyczną – dziejów tej książnicy. W opisanu okoliczności powstania BOD oraz krótkiej analizie podstawowych zakresów jej działalności (kształtowania, opracowania i udostępniania księgozbioru, szkolenia użytkowników, a także organizowania dostępu do zasobów informacji oraz promocji w środowisku lokalnym) pomocna okazała się analiza i krytyka dokumentów wytworzonych przez bibliotekę oraz inne podmioty UŚ.

Historia biblioteki

Konsekwencją przemian społeczno-politycznych lat dziewięćdziesiątych XX wieku stał się m.in. wzrost zapotrzebowania na dobrze wykształconą kadrę oraz związane z nim coraz wyższe aspiracje edukacyjne społeczeństwa. Powszechną wówczas tendencją było organizowanie przez uczelnie państwowe zamiejscowych ośrodków nauczania. Stwarzały one możliwość podjęcia popularnych kierunków studiów – podlegających uczelni macierzystej, o długoletniej tradycji i wysoko wykwalifikowanej kadrze pedagogicznej – osobom zdolnym, ale o niewystarczających dochodach, aby pokryć koszty utrzymania w jednym z tradycyjnych ośrodków akademickich.

Również Uniwersytet Śląski rozwijał swoją ofertę naukowo-dydaktyczną w miastach oddalonych od centrum śląskiej aglomeracji. W roku 2001 do działających w strukturze organizacyjnej Uczelni jedenastu wydziałów (z Filią w Cieszynie), czternastu pozostałych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność dydaktyczną lub dydaktyczno-naukową oraz ośrodka zamiejscowego w Jastrzębiu Zdroju dołączył Ośrodek Dydaktyczny w Rybniku.

Prawne ramy funkcjonowania nowej jednostki określiła *Uchwała Nr 75 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 25 września 2001 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku*. Dokument, nawiązując do porozumienia z dnia 24 lipca 2000 roku, zawartego pomiędzy Miastem Rybnik a Uniwersytetem Śląskim w Katowicach oraz zapisów Statutu Uniwersytetu Śląskiego, stanowił o powołaniu Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku jako wspólnej jednostki Wydziałów: Matematyki, Fizyki i Chemii, Filologicznego oraz Nauk Społecznych. Celem Ośrodka miała być organizacja działalności dydaktycznej w zakresie studiów licencjackich, realizowanych przez współtworzące go jednostki¹. Od października 2001 roku UŚ partycypował w tzw. Zespole Szkół Wyższych w Rybniku rozumianym jako obszar współdziałania Politechniki Śląskiej, Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Ekonomicznej² wraz z ich ośrodkami badawczo-rozwojowymi na terenie miasta³.

We wrześniu 2002 roku z pismem do rektora Janusza Janeczka o uruchomienie biblioteki w rybnickim Ośrodku wystąpił dr Adam Dziadek, zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Literaturze Polskiej ds. Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku. Prośbę argumentował potrzebą opracowania zebranego już księgozbioru podręcznego dla kierunku filologia polska i stałego nad nim nadzoru⁴. Następstwem pozytywnej opinii prawnej wydanej w tej sprawie oraz zapisów uchwały Senatu nr 75 z 25 września 2001 roku było *Zarządzenie nr 79/2002 z dnia 25 listopada 2002 r. [...] w sprawie powołania Biblioteki w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku*. Na mocy zarządzenia w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku z dniem 1 grudnia 2002 roku została utworzona biblioteka specjalistyczna o nazwie Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku, podporządkowana bezpośrednio Pełnomocnikowi Rektora ds. Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku⁵. Kolejnym aktem

¹ *Uchwała Nr 75 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 25 września 2001 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku*. <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/uchw200175.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

² W dniu 1 października 2010 roku Uczelni nadano nazwę: Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

³ Działalność rybnickiego międzyuczelnianego ośrodka akademickiego oficjalnie zainicjowało podpisanie 19 marca 2002 roku *Deklaracji Współpracy* pomiędzy trzema śląskimi uczelniami – Politechniką Śląską, Uniwersytetem Śląskim, Akademią Ekonomiczną a miastem Rybnik. Zob. K. BYTOMSKA: *Rybnik akademicki*. „Gazeta Uniwersytecka. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” 2004, nr 6 (116). <http://gazeta.us.edu.pl/node/221021> [dostęp: 20.09.2016].

⁴ Pismo A. Dziadka z dn. 3 września 2002 roku w sprawie powołania Biblioteki Ośrodka Dydaktycznego (mps).

⁵ *Zarządzenie nr 79/2002 z dnia 25 listopada 2002 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie powołania Biblioteki w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku*. <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/zarz200279.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

prawnym wynikającym ze wspomnianej uchwały było *Zarządzenie nr 55/2003 z dnia 26 czerwca 2003 roku [...] w sprawie nadania Ośrodkowi Dydaktycznemu w Rybniku „Regulaminu organizacyjnego”*⁶. Towarzyszący zarządzeniu Załącznik nr 1⁷, w §8 potwierdził istnienie BOD i jej podporządkowanie administracyjne.

Biblioteka weszła w skład systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego, w którym funkcjonowała do końca roku akademickiego 2012/2013. Senat Uniwersytetu Śląskiego na posiedzeniu 28 maja 2013 roku podjął decyzję o wycofaniu się z Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku. Słuchacze Ośrodka od 1 października 2013 roku mogli kontynuować studia zgodnie z rozpoczętym cyklem kształcenia odpowiednio na Wydziale Nauk Społecznych i Wydziale Filologicznym w Katowicach⁸. Wydane niebawem *Zarządzenie nr 78 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie likwidacji Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku* w §7 stanowiło, że „z dniem 30 września 2013 r. znosi się Bibliotekę w Ośrodku. Zbiory zgromadzone przez tę Bibliotekę zostaną włączone do zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego”⁹.

W związku z decyzją o przejęciu zbiorów BOD przez BUŚ, latem 2013 roku, przystąpiono do prac likwidacyjnych, m.in. sprawdzono poprawność przekazanych rejestrów ubytków, by następnie zweryfikować protokoły, wykreślić braki w księgach inwentarzowych oraz nanieść zmiany w systemie PROLIB. Formalna likwidacja BOD nastąpiła 12 września 2013 roku. Sporządzony wówczas protokół zdawczo-odbiorczy poświadczał rozdysponowanie dokumentacji biblioteki. Do Samodzielnej Sekcji Kontroli i Selekcji Zbiorów skierowano księgi inwentarzowe, rejestr ubytków oraz dokumentację skontrum i selekcji zbiorów, natomiast Archiwum Uniwersytetu Śląskiego przejęło księgę akcesyjną, teczki i dzienniki korespondencyjne oraz rozliczenia finansowe. Księgozbiór BOD uzupełnił zbiory CINIb-y¹⁰.

⁶ *Zarządzenie nr 55/2003 z dnia 26 czerwca 2003 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie nadania Ośrodkowi Dydaktycznemu w Rybniku „Regulaminu organizacyjnego”*. <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/zarz200355.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

⁷ *Regulamin organizacyjny Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku*. <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/zal20035501.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

⁸ *UŚ wycofuje się z prowadzenia zajęć w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku*. „Gazeta Wyborcza” 28.05.2013. <https://www.us.edu.pl/us-wycofuje-sie-z-prowadzenia-zajec-w-osrodku-dydaktycznym-w-rybniku> [dostęp: 20.09.2016]; *Utrzymywanie kampusu w Rybniku nieopłacalne*. <http://www.portalsamorzadowy.pl/edukacja/utrzymanie-kampusu-w-rybniku-nieoplacalne,48876.html> [dostęp: 20.09.2016].

⁹ *Zarządzenie nr 78 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie likwidacji Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku*. <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/zarz201378.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

¹⁰ *Protokół zdawczo-odbiorczy z dn. 12.09.2013 r.* Katowice 2013 (mps).

Baza lokalowa BOD

Za podstawowy warunek prawidłowego rozwoju i funkcjonowania biblioteki uważa się odanie do jej dyspozycji odpowiednich pomieszczeń wraz z niezbędnym wyposażeniem w meble, aparaturę techniczną i narzędzia ułatwiające czynności personelu i czytelników.

Decyzji o powołaniu BOD towarzyszyła troska o zapewnienie jej odpowiedniego lokum, które warunkując organizację i działalność biblioteki, służyłoby realizacji zadań usługowych oraz wspierało proces naukowo-dydaktyczny. W tym celu, w styczniu 2003 roku, dyrekcja BUŚ opracowała projekt *Programu użytkowego biblioteki Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku*, w którym proponowała, aby biblioteka stanowiła „organizacyjnie jedną wspólną instytucję, obsługującą studentów i kadre dydaktyczną na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych przez założycielskie uczelnie tzn. Akademię Ekonomiczną, Politechnikę Śląską i Uniwersytet Śląski”¹¹. Wanda Dziadkiewicz, dyrektor BUŚ, jako podstawę wyliczeń przyjęła liczbę 6 000 studentów i – w oparciu o brytyjskie standardy¹² – określiła wymiary pomieszczeń i sprzętu, rodzaj mebli bibliotecznych, metody organizacji pracy. W projekcie wewnętrznej przestrzeni biblioteki przewidywała: magazyn otwarty (wraz z wypożyczalnią) zdolny pomieścić 15 000 woluminów wydawnictw zwartych i ciągłych; magazyn zamknięty, wyposażony w regały kompaktowe dla 30 000 woluminów; czytelnię z księgozbiorem podręcznym liczącym około 1 000 woluminów książek i 50 tytułów czasopism, a także pracownię multimedialną, która mogłaby pełnić także funkcje pracowni dydaktycznej i szkoleniowej. Projekt przewidywał również utworzenie pomieszczeń dla celów administracyjnych: pokoju kierownika biblioteki; pracowni, w której 3–4 pracowników prowadziłoby prace związane z gromadzeniem i opracowaniem zbiorów; magazynu na materiały, sprzęt, makulaturę, środki czystości.

Program użytkowy zakładał, że w bibliotece będzie mogło przebywać jednocześnie około 80–100 użytkowników. Z myślą o nich przewidziano 30 stanowisk w czytelni oraz dodatkowo 10–15 pojedynczych stanowisk czytelniczych rozmieszczonych w strefie wolnego dostępu do zbiorów, wyposażonych w komputery stacjonarne lub terminale umożliwiające korzystanie z Internetu oraz katalogów bibliotecznych, baz danych, naukowych czasopism elektronicznych i naukowych serwisów internetowych rozpowszechnianych sieciowo w obrębie UŚ¹³. Przewidywano, że ten am-

¹¹ *Program użytkowy biblioteki Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku. (Projekt)*. Katowice 2003 (mps).

¹² S. KUBÓW: *Standardy dla bibliotek naukowych*. „Biuletyn EBIB” 2001, nr 7 (25). www.ebib.pl/2001/25/ku-bow.html [dostęp: 20.09.2016].

¹³ *Program użytkowy...*

bitny program zostanie zrealizowany przy okazji stworzenia międzyuczelnianej, nowoczesnej biblioteki akademickiej z centrum kongresowym¹⁴.

Tymczasem na potrzeby BOD przyznano lokal przy ulicy Rudzkiej 13A, w jednym z obiektów dawnego szpitala spółki górniczej. Przebudowa i staranna adaptacja budynków oraz ich otoczenia zewnętrznego sprawiły, że powstał nowoczesny kampus akademicki o ciekawej neogotyckiej architekturze z początku XX wieku¹⁵.

W pierwszym miesiącu działalności, bibliotece przydzielono na parterze pomieszczenie o powierzchni 80 m², w którym ulokowano magazyn, uruchomiono czytelną tradycyjną z wolnym dostępem do zbiorów i ośmioma miejscami dla czytelników oraz rozplanowano stanowiska do korzystania z multimedii. W roku 2003 otwarto wypożyczalnię miejscową oraz czytelną multimedialną. Dzięki temu wzrosła liczba miejsc w czytelniach – do jedenastu w tradycyjnej i pięciu w multimedialnej. Biblioteka została również wyposażona w niezbędny sprzęt, m.in. regały biblioteczne na książki i czasopisma, przeszkloną szafę na zbiory multimedialne, podłączone do sieci komputery, czytnik kodów kreskowych oraz drukarkę. Wygospodarowano również dodatkowe miejsce pod magazyn zamknięty, dzięki czemu powierzchnia BOD powiększyła się do 166,5 m².

Ilustr. 1 i 2. Czytelnia BOD w roku 2002 (fot. Agnieszka Bajor) i 2008 (fot. Magdalena Achtelik)

¹⁴ A. BANASZKIEWICZ: *Zwycięstwo rybnickiego kampusu*. „Gazeta Uniwersytecka. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” 2004, nr 3 (123). <http://gazeta.us.edu.pl/node/223681> [dostęp: 20.09.2016].

¹⁵ Z. KADŁUBEK: *Kampus misji i pragmatyzmu*. „Gazeta Uniwersytecka. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” 2011, nr 10 (190). <http://gazeta.us.edu.pl/node/266911> [dostęp: 20.09.2016].

W kolejnych latach, w trosce o jakość i komfort korzystania ze zbiorów, sukcesywnie starano się modernizować wnętrze biblioteki. W roku 2009 montaż nowych regałów, umożliwił swobodne korzystanie z księgozbioru osobom niepełnosprawnym, przy okazji zwiększył liczbę stanowisk w czytelni do 33 (w tym pięć komputerowych). Inwestowano również w nowe sprzęty i urządzenia, m.in. dokupiono kserokopiarkę, skaner i komputery dla bibliotekarzy. Mimo całkowitego wolnego dostępu do zbiorów, w BOD nie zainstalowano systemu zabezpieczeń księgozbioru i pomieszczeń.

Ilustr. 3 i 4. Wypożyczalnia BOD i strefa wolnego dostępu w roku 2008. Fot. Magdalena Achtelek

Struktura organizacyjna BOD

Powstanie biblioteki było nierozdzielnie związane z rozwojem i przeobrażeniami rybnickiego Ośrodka Dydaktycznego. BOD była jednostką niewielką, zarówno pod względem wielkości zbiorów, jak i kadry zapewniającej jej rozwój i stabilizację. Ze tego względu wewnątrz biblioteki nie wyodrębniono statycznej struktury organizacyjnej z podziałem na działy czy sekcje, a wszystkie zatrudnione w BOD bibliotekarki realizowały podstawowe zakresy działalności bibliotecznej: gromadzenie i uzupełnianie dokumentów, opracowanie księgozbioru, udostępnianie materiałów bibliotecznych, organizowanie dostępu do zasobów informacji oraz szkolenia użytkowników.

Formy i zasady działania BOD przede wszystkim kształtowały *Regulamin organizacyjny Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku* oraz *Regulamin organizacyjny systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego* z dnia 4 grudnia 2001 roku¹⁶, zastąpiony *Regulaminem organiza-*

¹⁶ *Regulamin organizacyjny systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego* [z dnia 4 grudnia 2001 r.]. <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/zalu20018101.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

cyjnym systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego z dnia 29 maja 2007 roku¹⁷. Dokumenty te wyznaczały miejsce BOD w strukturze UŚ, a także kreśliły ramowy zakres obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień kierownika biblioteki. Innymi dokumentami organizacyjnymi były karty przydziału czynności dla poszczególnych pracowników, *Regulamin czytelní i wypożyczalni* oraz przepisy ogólne, odnoszące się m.in. do działalności finansowej, czy praca pracy.

Pracownicy

W ciągu jedenastu lat istnienia BOD pracę w bibliotece podjęło siedem osób.

Jako pierwsza została zatrudniona Agnieszka Bajor, doktor nauk humanistycznych w zakresie bibliologii, a jednocześnie bibliotekarka ze stażem w bibliotece szkolnej. Powierzenie jej funkcji kierownika organizującej się biblioteki było korzystne dla BOD zarówno ze względu na przygotowanie zawodowe i doświadczenie organizacyjne, jak również na predyspozycje do zawodu bibliotekarza naukowego. A. Bajor, w okresie od grudnia 2002 do października 2003 roku położyła podwaliny pod bibliotekę specjalistyczną, zorganizowała od podstaw jej warsztat pracy, sformułowała postulaty odnośnie do skomputeryzowania działalności BOD i wyposażenia w sprzęt oraz ukierunkowała rozwój księgozbioru.

Następczynie – Aleksandra Pietruszewska* (2003–2007), Magdalena Siudak (2003–2005), Małgorzata Kijak (2005–2006), Monika Oberaj* (2006–2009), Magdalena Achtełik* (2007–2013), Marta Kowalewska-Osada* (2009–2013) – kontynuowały nakreślone kierunki rozwoju BOD, modyfikując w zależności od przemian i potrzeb założenia organizacyjne i metody administrowania. Wprowadzane zmiany przede wszystkim wiązały się z automatyzacją biblioteki, głównie przystąpieniem do pracy w systemie PROLIB oraz współpracą z katalogiem NUKAT.

Personel w BOD był niewielki (jedno- i dwuosobowy), a liczba etatów pracowników służby bibliotecznej dostosowywana do aktualnych potrzeb księżnicy (m.in. sobotnich dyżurów) oraz wskaźników ilościowych (np. liczby studentów obliczeniowych). Podstawowy etat, począwszy od 2003 roku wzmacniano pracą osób niepełnozatrudnionych (1/4 etatu w latach 2003–2004, a w roku 2005 – 3/4 etatu), by od 2006 roku ustabilizować zatrudnienie na dwóch pełnych etatach. Obsadę personalną biblioteki cechowała duża płynność kadr. Angażowano osoby młode, bez stażu pracy w bibliotece naukowej, ale z wykształceniem wyższym bibliotekarskim, czasem uzupełnionym o inne specjalizacje (pedagogika, prawo kanoniczne)¹⁸. Z tego względu wszystkie pracow-

¹⁷ *Regulamin organizacyjny systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego [z dnia 29 maja 2007 r.]*. <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/uchw20076501.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

¹⁸ * Osoby te pełniły funkcje kierownicze we wskazanym okresie.

nice przyjmowano na stanowisko młodszego bibliotekarza i – zgodnie z pragmatyką służbową – umożliwiano awans zawodowy.

Zdobytą podczas studiów bibliologicznych wiedzę fachową bibliotekarki BOD chętnie uzupełniały uczestnicząc w kursach i szkoleniach. Możliwość podwyższania kwalifikacji stwarzały wszelkie szkolenia z obsługi systemu PROLIB oraz zasad współkatalogowania w bazie NUKAT organizowane przez BUŚ. Ponadto w 2010 roku Magdalena Achtelik i Marta Kowalewska-Osada odbyły w BUŚ dwutygodniowe specjalistyczne praktyki, w trakcie których zapoznały się z funkcjonowaniem poszczególnych oddziałów biblioteki centralnej UŚ.

W miarę możliwości pracownice BOD uczestniczyły w wymianie informacji i uzupełnianiu wiedzy fachowej podczas szkoleń i konferencji naukowych organizowanych przez Sekcję Bibliotek Szkół Wyższych SBP, np. w seminarium „Książka – informacja – bibliotekarz we współczesnym społeczeństwie uczącym się” (2006, Biblioteka Wyższej Szkoły Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych w Katowicach), seminarium i warsztatach „Internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki” (2010, Biblioteka Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu) czy konferencji „Finanse bibliotek naukowych a ochrona dóbr kultury” (2009, Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego).

Organizacja i zarządzanie zbiorami BOD

Zbiory, ich wielkość, jakość oraz stan opracowania świadczą o pozycji biblioteki w środowisku. Gromadzenie i uzupełnianie zbiorów jako proces biblioteczny jest sztuką pozyskiwania różnych rodzajów dokumentów w celu zaspokojenia oczekiwań użytkowników. Zbieranie materiałów na potrzeby studiów polonistycznych rozpoczęto jeszcze przed powstaniem biblioteki. Wraz z pierwszymi pracami organizacyjnymi podjęto kompletowanie księgozbioru pod kątem planowanych kierunków studiów licencjackich, głównie z zakresu nauk społeczno-humanistycznych. Zadaniem biblioteki było zgromadzenie fachowych książek i czasopism z takich dyscyplin jak historia, politologia, filozofia, socjologia oraz filologia polska, angielska, francuska, a także innowacyjna ekonofizyka¹⁹.

Warto nadmienić, że pracownice kontynuowały studia zaoczne, np. uzupełniając wykształcenie z zakresu prawa kanonicznego o informację naukową i bibliotekoznawstwo na Uniwersytecie Jagiellońskim lub magisterium z zakresu bibliologii o podyplomowe kwalifikacyjne studia pedagogiczne.

¹⁹ Planowano, że ośrodek nauczania początkowo będzie kształcił 300 studentów na siedmiu kierunkach studiów, przewidując stopniowe rozszerzenie oferty kształcenia do 10–12 kierunków i około 2 000 studentów. W latach 2001–2010 było, że na studiach dziennych w Ośrodku studiowało 1 200 studentów, w roku 2011 (biorąc pod uwagę wszystkie formy studiowania) – ok. 750 osób. Por. *Struktura organizacyjna Uczelni*. „Gazeta Uniwersytecka. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” 2001, wyd. specjalne. <http://gazeta.us.edu.pl/node/242071> [dostęp: 20.09.2016]; Z. KADŁUBEK: *Kampus misji...*

Gromadzenie zbiorów BOD odbywało się poprzez zakup i dary.

Bibliotekarze kupowali publikacje polskie i zagraniczne ujęte w bieżącej ofercie wydawnictw oraz firm księgarskich i antykwarycznych. Efektywna dla rozwoju księgozbioru była również współpraca z kadrą naukową Ośrodka oraz propozycje płynące ze strony studentów.

Dary – często publikacje niedostępne w obrocie księgarskim – pozyskiwano od instytucji naukowych i regionalnych oraz współpracujących bibliotek; darczyńcami byli również pracownicy UŚ. Darowizny były przedmiotem szczególnie nasilonej preselekcji. Eliminowano materiały nie odpowiadające profilowi zbiorów, książki o niskim poziomie naukowym oraz dublety²⁰. Od roku 2007 decyzje w sprawie zagospodarowania druków zbędnych i dubletów podejmowała komisja selekcji materiałów bibliotecznych.

Materialną podstawą zakupu materiałów bibliotecznych były dotacje rektora z opłat za zajęcia dydaktyczne uczelni. Budżet bywał uzupełniany o środki z dotacji KBN na badania statutowe i granty oraz dochody własne. Nabywano za nie wydawnictwa zwarte i multimedialne (rejestrowane w księdze akcesyjnej) oraz wydawnictwa ciągłe (odnotowywane w kartotece akcesyjnej czasopism).

Zbiory ewidencjonowano z podziałem na trzy rodzaje: książki, skrypty, multimedia. Inwentaryzacji towarzyszyła wycena darów oraz nadawanie sygnatur miejsca w oparciu o symbole UKD. Zasób symboli tablic skróconych UKD był wystarczający do czytelnego klasyfikowania dokumentów i ustawienia książek na półkach czytelni i magazynu otwartego.

Jako pierwsza została założona księga inwentarzowa książek. Ręcznie – w dziesięciu księgach – zinwentaryzowano 11 610 wol. książek. Od kwietnia 2010 roku prowadzono elektroniczną ewidencję zbiorów w systemie PROLIB; postać wydruku komputerowego przyjęła ostatnia, jedenasta księga inwentarzowa. Ogółem w okresie od 9 października 2002 roku do 20 kwietnia 2013 roku zinwentaryzowano 13 578 wol. książek, o łącznej wartości 318 005,72 złotych

W księdze inwentarzowej skryptów między 10 października 2002 a 1 września 2003 roku wpisano 32 tytuły. Na potrzeby księgozbioru dydaktycznego najczęściej pozyskiwano (z Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego) po pięć woluminów tytułu, a w przypadku książek najbardziej poczytnych po 10–11 egzemplarzy. Księga inwentarzowa multimediiów pod numerami 1–97 zarejestrowała głównie elektroniczne encyklopedie i słowniki oraz interaktywne kursy języków obcych. Wpisów dokonano między 3 grudnia 2002 a 14 maja 2008 roku. Decyzję o zamknięciu ksiąg inwentarzowych skryptów i multimediiów podjęto 6 września 2010 roku.

²⁰ W sprawozdaniu z działalności biblioteki za 2003 rok wspomniano o 63 kartonach (około 4–5 tysięcy woluminów) nieopracowanych książek; w roku 2012 pozostało 45 kartonów darów z różnych źródeł i lat (bez doprecyzowania darczyńców). Zakwalifikowane do księgozbioru darowizny podlegały wycenie, zgodnie z jej wartością na rynku antykwarycznym lub księgarskim.

Stan zbiorów biblioteki to liczba nabytków pomniejszona o dokumenty zagubione²¹ lub wycofane w wyniku selekcji. Faktyczną wielkość księgozbioru BOD oraz dynamikę przyrostu materiałów bibliotecznych w kolejnych latach obrazuje tabela 1.

Tabela 1. Rozwój ilościowy księgozbioru BOD w latach 2002–2013

Rok	Przybyło (liczba jednostek wg rodzaju zbiorów)			Stan na 31.12. (liczba jednostek wg rodzaju zbiorów)		
	Książki	Skrypty	Multimedia	Książki	Skrypty	Multimedia
2002	637	60	39	637	60	39
2003	4 473	176	39	5 105	235	78
2004	1 872	–	13	6 755	235	91
2005	941	–	5	7 695	235	96
2006	666	–	–	8 344	235	96
2007	739	–	–	9 073	230	96
2008	850	–	1	9 923	230	97
2009	702	–	–	10 625	230	97
2010	1 363	–	–	11 988	230	97
2011	794	–	–	12 781	230	97
2012	492	–	–	13 273	230	97
2013	100	–	–	13 371	230	97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych BOD.

Całość przejętych w 2013 roku przez CINIb-ę zbiorów jest aktualnie ujęta w bazie PROLIB; księgozbiór zachował dotychczasowe sigła (BOD, BODsk, BODm), natomiast egzemplarze skierowane do udostępniania w wolnym dostępie zostały dodatkowo oznakowane naklejkami z alfanumerycznym symbolem klasyfikacji i podstawowymi danymi książki (autor, tytuł, oznaczenie tomu).

Gromadzonych przez BOD wydawnictw periodycznych nie inwentaryzowano. Do zbiorów wpływały wyłącznie czasopisma krajowe nabywane drogą prenumeraty i zakupu oraz sporadycz-

²¹ We wrześniu 2012 roku przeprowadzono skontrum zbiorów w zakresie numerów inwentarzowych: BOD 1–BOD 13 392. Efektem kontroli księgozbioru było wykreślenie z inwentarza 199 wol. oraz sporządzenie wykazu braków względnych (61 wol.).

nie darów. Liczba wykazywanych tytułów była zmienna. W roku 2003 odnotowano 80 tytułów, które w następnych dwóch latach spadły do 55 (2004) i 39 (2005). W okresie 2006–2012 odnotowano tendencję wzrostową; liczba tytułów periodyków wahała się pomiędzy 43 a 54.

Ilościowy i jakościowy przyrost księgozbioru BOD wymuszał podjęcie decyzji odnośnie do organizacji wewnętrznego warsztatu pracy. Miał on zapewnić pełne – formalne i rzeczowe – opracowanie zbiorów. Komputeryzacja biblioteki umożliwiła współkatalogowanie w systemie PROLIB i nałożyła współpracę z NUKAT. Od czerwca 2004 roku pracownice BOD przystąpiły do tworzenia opisów bibliograficznych wydawnictw zwartych wraz z kompletem haseł wzorcowych formalnych i przedmiotowych oraz klasyfikacją UKD, w charakterze sygnatury. Do już istniejących w bazie opisów „dopinano” zasoby BOD.

Tabela 2. Dokumenty opracowane przez BOD w systemie PROLIB latach 2004–2013

Rok	Sporządzone i zmodyfikowane rekordy bibliograficzne		Egzemplarze dostępne przez OPAC	
	w roku sprawozdawczym	ogółem stan na 31.12.	wprowadzone w roku sprawozdawczym	ogółem stan na 31.12.
2004	120	120	664	664
2005	138	258	757	1 421
2006	33	288	871	2 292
2007	58	349	2 717	5 008
2008	257	606	1 511	6 517
2009	1 754	2 360	3 503	10 020
2010	359	2 719	1 278	11 298
2011	869	3 588	843	12 141
2012	123	3 709	487	12 725
2013	brak danych*	brak danych*	brak danych*	brak danych*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych BUŚ (* w sprawozdaniu statystyka BOD nie została wyodrębniona).

Praca w systemie PROLIB szybko przyniosła wymierne korzyści: przyspieszyła napełnianie bazy oraz uwidoczniała księgozbiór poprzez katalog OPAC. Moduł ten zapewnił wyszukiwanie w trybie online informacji o zasobach BOD i pozostałych bibliotek UŚ (w oparciu o indeksy i przyjęte strategie wyszukiwawcze).

Udostępnianie zbiorów

Udostępnianie zbiorów i rozwijanie czytelnictwa należało zawsze do podstawowych celów działalności BOD. Dzięki zgromadzonym książkom, czasopismom i multimediom biblioteka pełniła rolę podstawowego naukowego warsztatu humanistycznego dla środowiska akademickiego, a także nauczycieli i młodzieży uczącej się we wszystkich typach szkół oraz ogółu zainteresowanych mieszkańców miasta i powiatu²².

Biblioteka – zarówno czytelnia jak i wypożyczalnia – zapraszała do korzystania ze zbiorów od wtorku do piątku. Czas udostępniania zmieniał się na przestrzeni lat i w zależności od potrzeb wahał się od 20 do 25 godzin tygodniowo. Oprócz tego pracownice BOD pełniły dyżury sobotnie w godzinach i dniach wyznaczonych przez Prodziekana ds. Studiów Zaocznych.

W skład księgozbioru podręcznego – oraz jego części multimedialnej – wchodziły przede wszystkim kluczowe wydawnictwa informacyjne, tj. encyklopedie, słowniki rzeczowe i językowe, bibliografie, a ponadto dzieła klasyków filozofii, pedagogiki, socjologii, historii, filologii, literatury pięknej, kursy języków obcych oraz czasopisma humanistyczne.

Wolny dostęp do półek w czytelni i magazynie otwartym umożliwiał czytelnikom bezpośredni osobisty kontakt z księgozbiorem rozmieszczonym na regałach, nieskrępowany wybór materiałów i ich lepsze wykorzystanie. Ułożenie zbiorów według czytelnie oznakowanych sygnatur (symboli UKD) oszczędzało czas na poszukiwania katalogowe, pozwalało na dowolny wybór lektury, a także skłaniało do przejrzenia dzieł o zbliżonej tematyce. Wydzielone regały z nowościami wydawniczymi zapewniały szybką informację o najnowszych nabytkach. W roku 2012 do udostępniania w wolnym dostępie skierowano 13 279 woluminów wydawnictw zwartych oraz 128 tytułów czasopism.

Wypożyczalnia miejscowa udostępniała na zewnątrz zbiory własne biblioteki. Do dyspozycji czytelników przygotowano publikacje z gromadzonych dziedzin wiedzy – wydawnictwa naukowe, podręczniki, literaturę piękną i lektury uzupełniające. Szczegółowe zasady korzystania ze zbiorów BOD określał *Regulamin czytelni i wypożyczalni* (zatwierdzony 20 lutego 2003 roku przez Zbigniewa Kadłubka, Pełnomocnika Ośrodka) komplementarny

Ilustr. 5. Magdalena Achtelik na tle księgozbioru w wolnym dostępie w roku 2008. Fot. Monika Oberaj

²² W sprawozdaniach liczbę czytelników zewnętrznych szacowano na około 50–60 osób.

wobec obowiązujących regulaminów udostępniania zbiorów w systemie biblioteczno-informacyjnym Uniwersytetu Śląskiego. Sprawozdania roczne z działalności BOD dostarczają informacji zarówno na temat rozwoju czytelnictwa jak i stosowanych technik pracy.

Wypożyczalnia działała początkowo w oparciu o tradycyjnie prowadzone kartoteki – czytelników i odcinków wypożyczonych książek. Dopiero we wrześniu 2010 roku w BOD uruchomiono moduł wypożyczalni w systemie PROLIB; zautomatyzował on wszystkie czynności związane z rejestracją czytelników i dokonywanych przez nich transakcji wypożyczeń, zwrotów i prolongat. Statystykę ruchu w czytelni dokumentowała jedynie księga odwiedzin. Ze względu na wolny dostęp do półek biblioteka nie prowadziła ewidencji udostępnionych na miejscu książek i czasopism.

Sprawozdania BOD dostarczają informacji na temat dynamiki czytelnictwa. Zestawienia te mogą być wykorzystywane jedynie do ogólnych analiz ilościowych, np. obrazujących wzrost/spadek udostępnień w wypożyczalni.

Tabela 3. Czytelnictwo w latach 2002–2013

Rok	Liczba zarejestrowanych czytelników	Liczba wypożyczonych woluminów	Liczba odwiedzin w czytelni
2002	brak danych	–	142
2003	368	1 198	1 387
2004	633	4 333	2 516
2005	956	5 699	3 716
2006	454	5 962	4 460
2007	665	6 100	3 440
2008	brak danych	brak danych	brak danych
2009	734	4 716	3 250
2010	717	7 051	860
2011	539	7 377	1 341
2012	258	2 759	1 091
2013	brak danych	brak danych	brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych BOD.

Uwagę zwraca stosunek liczby wypożyczonych książek do liczby zarejestrowanych czytelników. W omawianym okresie wskaźnik ten wahał się pomiędzy 3,25 (2003) a 13,68 (2011) i od-

zwierciedlał poziom wykorzystania księgozbioru przez statystycznego użytkownika oraz natężenie pracy wypożyczalni w kolejnych latach.

Tabela 4. Wykorzystanie księgozbioru przez statystycznego użytkownika w latach 2003–2012

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba wypożyczonych woluminów na osobę	3,25	6,84	5,96	13,13	9,17	brak danych	6,42	9,83	13,68	10,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych BOD.

Z uwagi na brak danych – niezbędnych do oceny zawartości dziedziny księgozbioru i jego wykorzystania przez użytkowników – możliwe jest wyłącznie obliczenie jaki odsetek zbiorów ogółem corocznie trafiał do obiegu czytelniczego za pośrednictwem wypożyczalni.

Tabela 5. Aktywny księgozbiór BOD w latach 2003–2012

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Procentowe wykorzystanie księgozbioru	22,43	61,98	71,86	69,49	65,57	brak danych	43,44	57,70	56,69	20,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych BOD.

Przedstawione wyliczenie świadczy o trafnym doborze książek do biblioteki i potwierdza, że polityka gromadzenia i uzupełniania zbiorów w BOD była przemyślana i ściśle zintegrowana z programami nauczania oraz potrzebami czytelników.

Działalność informacyjno-dydaktyczna

Pracownicy BOD przywiązywali dużą wagę do informowania o zbiorach bibliotecznych i ich treści, a także piśmiennictwie w ogólności.

Celem pełnionej przez ksiąźnicę służby informacyjnej było zaspokojenie potrzeb studentów i pracowników naukowych Ośrodka oraz wszystkich osób zainteresowanych problematyką społeczno-humanistyczną. Bibliotekarze świadczyli usługi w zakresie informacji katalogowych, bibliograficznych, bibliotecznych, dokumentacyjnych, tekstowych i rzeczowych. Do czasu skomputeryzowania biblioteki podstawą udzielanych informacji (ustnych, telefonicznych i pisemnych)

były zgromadzone w BOD źródła tradycyjne i warsztat naukowy czytelní. Uzyskany w roku 2007 dostęp do źródeł elektronicznych rozszerzył poszukiwania literaturowe o katalogi bibliotek polskich i zagranicznych, a także dostępne w sieci UŚ pełnotekstowe, bibliograficzne i faktograficzne bazy danych oraz czasopisma elektroniczne. Dzięki Internetowi możliwe było również korzystanie z bezpłatnych zasobów sieciowych – bibliotek cyfrowych, czasopism online, baz i serwisów dziedzicznych. Wymienione źródła stały się podstawą kwerend dla czytelników BOD, ale także samodzielnych poszukiwań użytkowników.

Kolejnym ważnym zadaniem informacyjnym BOD była propaganda biblioteki, czytelnictwa i użytkowania zbiorów. Celowi temu została podporządkowana strona WWW, utworzona w roku 2007 pod adresem: <http://www.ryb.us.edu.pl/biblioteka/>.

Witryna internetowa BOD zawierała podstawowe informacje na temat biblioteki: dane teleadresowe, dane bibliotekarzy i ich e-maile, lokalizację i godziny otwarcia, wyciąg z regulaminu, informacje o agendach i ich zbiorach, dostęp do OPAC-a, polecane linki, m.in. do katalogów elektronicznych okolicznych bibliotek, baz danych UŚ; stale aktualizowana, zamieszczała ważne z punktu widzenia odbiorców komunikaty i ogłoszenia. Stronę WWW wykorzystywano również do kontaktów z czytelnikami za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz dodanej w 2010 roku wtyczki Facebooka – popularnego medium społecznościowego, pełniącego rolę dodatkowego kanału komunikacyjnego i promocyjnego. Witryna, w zamierzeniu bibliotekarzy, służyła pozyskiwaniu nowych użytkowników – uczniów, przedstawicieli różnych zawodów, hobbystów.

W ramach działalności informacyjnej i propagandowej BOD prowadzono zbiorowe szkolenia czytelników. Przede wszystkim były to zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów I roku wszystkich kierunków licencjackich studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w rybnickim Ośrodku. Szkolenia miały formę ćwiczeń połączonych z prezentacją biblioteki; ich celem było przygotowanie słuchaczy do aktywnego i świadomego korzystania ze zbiorów i usług BOD oraz innych bibliotek akademickich. Realizowany program zajęć obowiązywał we wszystkich bibliotekach UŚ; ze względu na charakter ramowy był modyfikowany według aktualnych potrzeb i zróżnicowanych warunków pracy²³. Nowością w roku akademickim 2012/2013 była możliwość uzupełnienia szkolenia o kurs przysposobienia bibliotecznego na platformie e-learningowej dostępnej pod adresem: <http://el.us.edu.pl/upgow/>.

Pokrewną formą działalności dydaktycznej były lekcje biblieczne organizowane w BOD dla młodzieży szkolnej, podczas których uczniowie poznawali historię instytucji oraz katalog i podstawowe zasady udostępniania zbiorów naukowych.

²³ A. KASZPER: *Przysposobienie biblieczne w sieci bibliecznej Uniwersytetu Śląskiego w latach 1971–2010*. „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2012, nr 1, s. 68–69.

Wiedzę z zakresu *information literacy* bibliotekarki BOD przekazywały również poprzez indywidualny instruktaż użytkowników jak dobierać i selekcjonować źródła informacji, by uzyskać ne rezultaty przekształcać w wiedzę.

Warto także wspomnieć zajęcia dydaktyczne z przedmiotów „Komputeryzacja bibliotek” i „Zautomatyzowane systemy informacyjno-wyszukiwawcze” prowadzone przez Agnieszkę Bajor dla studentów kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowo-techniczna.

Współpraca biblioteczna BOD

Współpraca biblioteki z otoczeniem polega na ciągłej wymianie informacji, usług, dóbr materialnych oraz środków finansowych. Współdziałanie obejmuje zwyczajowo różne typy bibliotek i instytucji, dotyczy różnorodnych dziedzin, a jego celem jest doskonalenie usług bibliotecznych.

BOD jako biblioteka specjalistyczna również w tym zakresie realizowała politykę Uniwersytetu Śląskiego. Regulamin organizacyjny systemu biblioteczno-informacyjnego UŚ zobowiązywał ją do współpracy z bibliotekami oraz instytucjami naukowymi i kulturalnymi w kraju i za granicą. Obligował jednocześnie BUŚ do koordynacji prac nad spójnością technologiczną i merytoryczną uniwersyteckiego systemu biblioteczno-informacyjnego, co *de facto* nakazywało BOD ściśle współpracę z „centralą”.

Bibliotekarze BOD – niejako pod patronatem BUŚ – uczestniczyli w projekcie lokalnym i ogólnokrajowym, przystępując do współtworzenia sieci biblioteczno-informacyjnej o charakterze funkcjonalnym, czyli PROLIB – wspólnej bazy katalogowej bibliotek UŚ, a także katalogu centralnego NUKAT. Efektem przyjęcia jednolitych zasad opracowania dokumentów i budowania wspólnego katalogu była szybsza aktualna informacja o zbiorach i ich treści oraz bardziej efektywne udostępnianie księgozbioru (poprzez czytelnię i wypożyczalnię miejscową oraz kooperację z wypożyczalnią międzybiblioteczną przy BUŚ).

Przedmiotem owocnego współdziałania BUŚ i BOD była również wspomniana wcześniej organizacja szkoleń zawodowych i staży dla bibliotekarzy rybnickiego ośrodka, a także realizacja programów przysposobienia bibliotecznego dla studentów.

Kolejnym ważnym partnerem BOD w zakresie współpracy bibliotecznej były lokalne biblioteki i organizacje, m.in. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Rybniku (PiMBP), Biblioteka Zespołu Szkół Urszulańskich, Samorząd Studencki Ośrodka Dydaktycznego, dystrybutorzy książek. Osią kooperacji była wymiana materiałów bibliotecznych i informacji bibliograficznych. Księgozbiór BOD rósł m.in. dzięki regularnie przekazywanym darom książkowym, głównie literaturze pięknej; z kolei dokumenty zbędne, wyłonię podczas selekcji i preselekcji zasobów biblioteki Ośrodka oferowano zaprzyjaźnionym księżnicom.

Komplementarność zbiorów z zakresu nauk humanistycznych BOD i PiMBP, służących potrzebom edukacyjnym, kulturalnym i informacyjnym mieszkańców, skutkowałą wzajemną promocją księgozbiorów i usług, np. biblioteka Ośrodka upowszechniała informator o wybranych bibliotekach na terenie Rybnika.

Współdziałanie BOD i PiMBP oprócz funkcji gromadzenia i udostępniania objęło również działalność badawczo-informacyjną i promocyjną. W 2007 roku wśród pracowników naukowych i studentów Ośrodka przeprowadzono badania ankietowe dotyczące bibliografii regionalnej Rybnika i Ziemi Rybnickiej. W oparciu o kwestionariusz ankiety bibliotekarze BOD zebrali opinie na temat potrzeb informacyjnych badaczy, poruszających zagadnienia regionalne podczas zajęć dydaktycznych i pisania prac dyplomowych. Ustalenia te udoskonalili tworzone przez PiMBP bazy danych: osobową i przedmiotową kartotekę Ziemi Rybnickiej oraz bibliografię regionalną.

Podsumowanie

W ciągu jedenastu lat działalności Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku realizowała wszystkie procesy biblioteczne, do których została powołana: planowo i konsekwentnie budowała księgozbiór, katalogowała zbiory według ujednoliconych zasad, organizowała dostęp do zgromadzonych dokumentów oraz informacji o zasobach całego systemu bibliotecznego UŚ. Ważnym elementem pracy było prowadzenie zajęć z przysposobienia bibliotecznego oraz innych form przygotowania użytkowników do samodzielnego korzystania ze źródeł informacji. Działalność promocyjna oraz współpraca z otoczeniem sprawiły, że BOD stała się istotnym elementem krajobrazu edukacyjnego i kulturalnego miasta.

Bibliografia

- BANASZKIEWICZ A.: *Zwycięstwo rybnickiego kampusu*. „Gazeta Uniwersytecka. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” 2004, nr 3 (123). <http://gazeta.us.edu.pl/node/223681> [dostęp: 20.09.2016].
- BYTOMSKA K.: *Rybnik akademicki*. „Gazeta Uniwersytecka. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” 2004, nr 6 (116). <http://gazeta.us.edu.pl/node/221021> [dostęp: 20.09.2016].
- KADŁUBEK Z.: *Kampus misji i pragmatyzmu*. „Gazeta Uniwersytecka. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” 2011, nr 10 (190). <http://gazeta.us.edu.pl/node/266911> [dostęp: 20.09.2016].
- KASZPER A.: *Przysposobienie biblioteczne w sieci bibliotecznej Uniwersytetu Śląskiego w latach 1971–2010*. „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2012, nr 1, s. 65–74.
- KUBÓW S.: *Standardy dla bibliotek naukowych*. „Biuletyn EBIB” 2001, nr 7 (25). www.ebib.pl/2001/25/kubow.html [dostęp: 20.09.2016].
- Pismo A. Dziadka z dn. 3 września 2002 roku w sprawie powołania Biblioteki Ośrodka Dydaktycznego (mps). *Program użytkowy biblioteki Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku. (Projekt)*. Katowice 2003 (mps).
- Protokół zdawczo-odbiorczy z dn. 12.09.2013 r.* Katowice 2013 (mps).

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku (2002-2013) : rekonesans badawczy

Author: Maria Kycler

Citation style: Kycler Maria. (2018). Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku (2002-2013) : rekonesans badawczy. W: M. Kycler, D. Pawelec, B. Warzachowska (red.), „Biblioteki specjalistyczne Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” (S. 124-141). Katowice : Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

- Regulamin organizacyjny Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku.* <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/zal20035501.pdf> [dostęp: 20.09.2016].
- Regulamin organizacyjny systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego [z dnia 4 grudnia 2001 r.].* <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/zalu20018101.pdf> [dostęp: 20.09.2016].
- Regulamin organizacyjny systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego [z dnia 29 maja 2007 r.].* <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/uchw20076501.pdf> [dostęp: 20.09.2016].
- Uchwała Nr 75 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 25 września 2001 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku.* <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/uchw200175.pdf> [dostęp: 20.09.2016].
- UŚ wycofuje się z prowadzenia zajęć w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku.* „Gazeta Wyborcza” 28.05.2013. <https://www.us.edu.pl/us-wycofuje-sie-z-prowadzenia-zajec-w-osrodku-dydaktycznym-w-rybniku> [dostęp: 20.09.2016].
- Zarządzenie nr 55/2003 z dnia 26 czerwca 2003 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie nadania Ośrodkowi Dydaktycznemu w Rybniku „Regulaminu organizacyjnego”.* <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/zarz200355.pdf> [dostęp: 20.09.2016].
- Zarządzenie nr 78 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie likwidacji Ośrodka Dydaktycznego w Rybniku.* <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/zarz201378.pdf> [dostęp: 20.09.2016].
- Zarządzenie nr 79/2002 z dnia 25 listopada 2002 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie powołania Biblioteki w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku.* <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/zarz200279.pdf> [dostęp: 20.09.2016].

Streszczenie

Artykuł prezentuje dzieje Biblioteki w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku w latach 2002–2013. Zostały w nim przedstawione okoliczności powstania biblioteki oraz krótka analiza podstawowych zakresów jej działalności – kształtowanie, opracowanie i udostępnianie księgozbioru, szkolenia użytkowników, a także organizowanie dostępu do zasobów informacji oraz promocja BOD w środowisku lokalnym.

Słowa kluczowe:

Biblioteka w Ośrodku Dydaktycznym w Rybniku, gromadzenie zbiorów, historia biblioteki, opracowanie zbiorów, działalność dydaktyczno-informacyjna, usługi biblioteczne